

**Odlišné stanovisko sudcu Miloša Maďara  
k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky  
sp. zn. PL. ÚS 16/2023 z 20. novembra 2024**

1. Obrazne povedané, ústavu nie je vždy ideálne čítať ako kuchársku knihu... Toto konštatovanie by som zrejme použil ako najvýstižnejšie, ak by som mal na úvod svojho odlišného stanoviska populárno-náučným spôsobom formulovať podstatnú časť svojich výhrad k výroku a odôvodneniu disentaného nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/2023 z 20. novembra 2024. K nemu by som ešte do verejného priestoru (mimo ústavného súdu) pridal jeden nemenej dôležitý, možno až naivný odkaz – je vo všeobecnosti nežiaduce, aby sa ústavné problémy personifikovali. V kontexte týchto mojich úvah je tak potrebné čítať aj nasledujúce riadky.

2. Ústavný súd mal v konaní o výklad Ústavy Slovenskej republiky zodpovedať otázku, či prezidentovi v rámci výkonu povinnosti svojím rozhodovaním zabezpečovať riadny chod ústavných orgánov vo vzťahu ku generálnemu prokurátorovi a v spojení s ústavným princípom del'by moci patrí oprávnenie požiadať generálneho prokurátora o súčinnosť pri sprístupňovaní konkrétnych informácií (t. j. či generálnemu prokurátorovi môže na základe žiadosti prezidenta vzniknúť ústavná povinnosť poskytnúť súčinnosť pri sprístupňovaní konkrétnych informácií).

3. Vo svojom náleze ústavný súd následne podal výklad čl. 101 ods. 1 ústavy v časti „Prezident... svojím rozhodovaním zabezpečuje riadny chod ústavných orgánov“ v spojení s čl. 102 ods. 1 písm. s) a t) ústavy v častiach týkajúcich sa generálneho prokurátora Slovenskej republiky, s čl. 150 ústavy a čl. 1 ods. 1 ústavy. Tento výklad znie: „Ústavná povinnosť prezidenta Slovenskej republiky zabezpečovať svojím rozhodovaním riadny chod ústavných orgánov podľa čl. 101 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky má konkrétny normatívny dopad len pri výkone niektorého z ústavných oprávnení podľa čl. 102 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; táto povinnosť hlavy štátu nemá samostatné kompetenčné účinky. Z ustanovení čl. 1 ods. 1, čl. 101 ods. 1, čl. 102 ods. 1 písm. s) a t) a čl. 150 Ústavy Slovenskej republiky nie je možné ich jednotlivým použitím ani pri ich vzájomnej aplikácii vyvodiť záver o oprávnení prezidenta Slovenskej republiky požadovať od generálneho prokurátora alebo od iných orgánov prokuratúry potrebné vecné podklady a údaje na účel podania návrhu na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi.“

4. Tematické základy môjho odlišného stanoviska vychádzajú z konštatovania ústavného súdu v bode 240 odôvodnenia nedávneho nálezU sp. zn. PL. ÚS 3/2024 z 3. júla 2024, v ktorom uviedol: „Ústavný súd aj pri posudzovaní tejto veci vychádza v prvom rade zo svojej doterajšej judikatúry... Táto je mu oporou pri spoločensky citlivých veciach, ktoré majú tendenciu polarizovať nielen politickú sféru, ale aj sféru právnickú či verejnú diskusiu *in genere*. Používaním svojej ustálenej rozhodovacej činnosti sa ústavný súd snaží zachovať si neustrannosť a buduje si vlastnú inštitucionálnu legitimitu v čase ako vzácny kapitál, čím, samozrejme, neeliminuje judikatúrny vývoj, resp. eventuálny posun alebo korekciu, ak je odôvodnená vývojom spoločenských pomerov alebo podstatným prínosom nových argumentačných prvkov (tak ako pri nevyhnutnom vývoji

judikatúry všeobecných súdov a nadnárodných súdov). Ústavný súd preto kladie dôraz na princíp právnej istoty, ktorá je vyjadrená v postuláte demokratického a právneho štátu.“

## I.

### **K existencii ústavnej normy, čo sa týka oprávnenia prezidenta podať návrh na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi**

5. Zastávam názor, že ústavná norma, ktorá oprávňuje prezidenta na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi, existuje. Tento záver konvenuje zmyslu mojej prvej vety v tomto disente, ktorá pokorne a s úctou k názoru väčšiny pléna nabáda nečítať vždy ústavu ako kuchársku knihu.

6. Podstatou funkcie prezidenta v ústavnom systéme je *inter alia* pôsobiť ako garant, že ústavou predpokladaná štruktúra štátnych orgánov bude riadnym spôsobom fungovať a bude tak môcť slúžiť v prospech všetkých občanov (PL. ÚS 4/2012, bod 45). Vzhľadom na postavenie generálneho prokurátora, ktorý stojí na čele sústavy orgánov prokuratúry, je zrejmé, že oprávnenie podať návrh na začatie disciplinárneho konania proti nemu musí zákonodarca zveriť v zmysle ústavných zásad vzájomnej kontroly a spolupráce ústavných orgánov subjektu stojacemu mimo organizačnej štruktúry prokuratúry (PL. ÚS 105/2011). Generálny prokurátor čerpá svoju legitimitu od prezidenta republiky (PL. ÚS 2/2023, bod 58). Ústavodarca mienil kreovať efektívny systém uplatnenia disciplinárnej právomoci aj vo vzťahu ku generálnemu prokurátorovi (PL. ÚS 105/2011).

7. Ak ústavný súd v minulosti uviedol, že oprávnenie podať návrh na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi zákonodarca musí (nie môže) zveriť subjektu stojacemu mimo organizačnej štruktúry prokuratúry, potom ním musí byť minimálne ten subjekt, ktorý bol ústavným súdom označený za garanta riadneho fungovania ústavou predpokladanej štruktúry štátnych orgánov a od ktorého generálny prokurátor podľa ústavného súdu čerpá svoju legitimitu. Toto oprávnenie prezidenta preto má podľa môjho názoru charakter implicitnej ústavnej normy. Je pritom ustálené, že ústava sa skladá nielen z explicitne určených, ale aj z implicitných noriem (PL. ÚS 21/2014, bod 82), ktoré môžu mať v extrémnych prípadoch dokonca prednosť aj pred tými explicitnými (PL. ÚS 8/2022, bod 27 a 28; taktiež PL. ÚS 12/2022, bod 49 a 50 v rámci predbežného prerokovania návrhu na začatie konania).

8. Implicitnú ústavnú normu predstavuje podľa ústavného súdu napríklad obmedzenie Národnej rady Slovenskej republiky pri oprávnení vysloviť nedôveru vláde a jej jednotlivému členovi (I. ÚS 58/94) či obmedzenie predmetu referenda (PL. ÚS 7/2021, PL. ÚS 11/2022). Implicitnú ústavnú normu taktiež predstavuje návrhové oprávnenie národnej rady v konaní podľa čl. 128 ústavy (PL. ÚS 27/05) a návrhové oprávnenie námestníka generálneho prokurátora v konaní o súlade právnych predpisov (PL. ÚS 95/2011, PL. ÚS 97/2011 a PL. ÚS 13/2012; v citovaných veciach bola ústavným súdom opakovane použitá formulácia „prerokoval návrh prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky“, pričom zákon nemôže rozširovať taxatívny výpočet aktívne legitimovaných subjektov oprávnených na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov v zmysle čl. 130 ods. 1 ústavy).

9. Implicitnú ústavnú normu napokon ústavný súd identifikoval aj pri prezidentovi a menovaní generálneho prokurátora vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012. V predmetnej veci konštatoval, že z čl. 102 ods. 1 písm. t) a čl. 150 ústavy vyplýva existencia implicitnej ústavnej normy, podľa ktorej môže prezident nevymenovať kandidáta z dôvodu, že nespĺňa zákonné predpoklady na vymenovanie, alebo z dôvodu závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá dôvodne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu spôsobom neznižujúcim vážnosť ústavnej funkcie alebo celého orgánu, ktorého má byť táto osoba vrcholným predstaviteľom, alebo spôsobom, ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním tohto orgánu, ak by v dôsledku tejto skutočnosti mohol byť narušený riadny chod ústavných orgánov (čl. 101 ods. 1 druhá veta ústavy). Takéto oprávnenie prezidenta nemôže predstavovať explicitnú ústavnú normu, lebo ústavný text o nevymenovaní kandidáta napríklad z dôvodu závažnej skutočnosti jednoducho mlčí.

10. Prístup, podľa ktorého oprávnenie prezidenta podať návrh na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi predstavuje implicitnú ústavnú normu, je tiež v súlade s právnym názorom ústavného súdu, že ústavodarca (nie zákonodarca) mienil kreovať efektívny systém uplatnenia disciplinárnej právomoci aj vo vzťahu ku generálnemu prokurátorovi (PL. ÚS 105/2011). Nič na tom nemohla zmeniť ani novelizácia uskutočnená ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorá v tejto časti nahradila ústavný súd Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky. Keďže súdne orgány nemôžu vykonávať disciplinárne konanie bez návrhu, zdôrazňovaná efektivita musí platiť na celý systém uplatnenia disciplinárnej právomoci, nie iba na časť po podaní návrhu.

11. Ak oprávnenie podať návrh na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi nepatrí prezidentovi *ex constitutione* (čo je prístup zvolený v disentanovom náleze), znamená to, že zákonodarca môže s návrhovým oprávnením „manipulovať“ podľa svojho uváženia jednoduchou (relatívnou) a pri využití prezidentského veta absolútnou väčšinou.

12. Výklad o voľnej úvahe zákonodarcu pri návrhovom oprávnení dokonca vedie k riziku, že za určitých okolností nemusí v konkrétnom časovom úseku existovať žiadny subjekt, ktorý by návrh na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi mohol podať. Takáto situácia by nastala napríklad pri aplikácii čl. 105 ods. 1 ústavy (upravujúcom zastupiteľné a nezastupiteľné právomoci prezidenta) pri súčasnom uplynutí volebného obdobia národnej rady, a to až do zloženia sľubu zvolenými poslancami na ustanovujúcej schôdzi novozvolenej národnej rady. Takáto situácia nastala v doterajšej histórii samostatného Slovenska v období od 25. septembra 1998 (voľby do národnej rady) až do 29. októbra 1998 (1. schôdza novozvolenej národnej rady), keďže funkčné obdobie prezidenta zvoleného v roku 1993 uplynulo 2. marca 1998 a nasledujúci prezident sa funkcie ujal 15. júna 1999. Po uplynutí volebného obdobia národnej rady ostávajú vo funkcii len predseda národnej rady a jej podpredsedovia (čl. 89 ods. 3 a čl. 90 ods. 2 ústavy), nie však zvyšní jej poslanci. Na predsedu národnej rady by síce prešiel výkon oprávnení uvedených v čl. 102 ods. 1 písm. s) a t) ústavy, teda vymenúval a odvolával by generálneho prokurátora, ako aj prijímal jeho sľub, no oprávnením podať návrh na začatie disciplinárneho konania by nedisponoval.

13. V tejto súvislosti možno upozorniť, že pokiaľ v náleze dostal prednosť výklad založený na tom, že určenie návrhového oprávnenia pri disciplinárnom konaní proti generálnemu prokurátorovi

je na úvahe zákonodarcu a nemá charakter implicitnej ústavnej normy, potom to znamená, že od 1. augusta 2021 až do 30. novembra 2021 neexistoval žiadny subjekt, ktorý by ním disponoval. Príslušná právna úprava v zákone č. 314/2018 Z. z. totiž bola vo vzťahu ku generálnemu prokurátorovi vypustená bez náhrady zákonom č. 423/2020 Z. z., pričom najvyšší správny súd začal svoju činnosť 1. augusta 2021. Disciplinárny súdny poriadok nadobudol účinnosť až 1. decembra 2021. Disciplinárna zodpovednosť generálneho prokurátora síce bola explicitne predpokladaná cez čl. 142 ods. 2 písm. c) ústavy, ktorý v zmysle čl. II ústavného zákona č. 422/2020 Z. z. nadobudol účinnosť 1. januára 2021, no podľa zvoleného výkladu nemohla byť podstatnú časť roku 2021 realizovaná ani v teoretickej rovine.

14. V súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu aj v tomto prípade obhajujem názor, že ústava predstavuje právny celok, ktorý treba aplikovať vo vzájomnej súvislosti všetkých relevantných ústavných noriem (napríklad II. ÚS 31/97, PL. ÚS 13/97, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 10/99, I. ÚS 53/01, PL. ÚS 7/2017). Len výnimočne a ojedinele môže nastať stav, keď sa spoločensky upravený vzťah upravuje jedinou normou ústavy (II. ÚS 128/95). Každé ustanovenie ústavy treba interpretovať a uplatňovať v nadväznosti na iné normy ústavy, pokiaľ existuje medzi nimi príčinná súvislosť (II. ÚS 48/97).

15. Ak by ústavný súd (nadväzujúc na svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť) potvrdil existenciu implicitnej ústavnej normy v podobe návrhového oprávnenia, je potrebné zvýrazniť, že návrhové oprávnenie by samo osebe nepredstavovalo prostriedok, ktorého využitím by sa menilo právne postavenie dotknutého subjektu. Hlava štátu by sa tak jeho samotným využitím nemohla dotknúť napríklad platových pomerov generálneho prokurátora či spôsobiť zánik jeho funkcie.

## **II.**

### **K deklarovanej nepoužiteľnosti ústavnej zásady vzájomnej spolupráce ústavných orgánov**

16. Samostatný problém vo zvolenej argumentácii nálezu predstavuje podľa môjho názoru konštatovanie uvedené v bode 65 odôvodnenia, že ústavná zásada vzájomnej spolupráce ústavných orgánov „nie je použiteľná v prípade, ak ide o uplatňovanie systému bŕzd a protiváh medzi mocenskými orgánmi (najmä rôznych druhov moci), kam pôsobnosť prezidenta pri návrhovom iniciovaní disciplinárnej zodpovednosti generálneho prokurátora nepochybne patrí“.

17. Samotný disentaný nález pripomína výkladové uznesenie sp. zn. I. ÚS 61/96. Ústavný súd v ňom na návrh generálneho prokurátora podal výklad vtedajšieho znenia čl. 102 písm. i) ústavy, podľa ktorého prezident udeľoval amnestiu, odpúšťal a zmierňoval tresty uložené trestnými súdmi, nariad'oval, aby sa trestné konanie nezačínalo alebo aby sa v ňom nepokračovalo, a zahládzal tresty. V jeho odôvodnení uviedol: „Z ústavnej zásady spolupráce štátnych orgánov, najmä ústavných činiteľov, vyplýva záväzok ostatných príslušných štátnych orgánov, podľa čl. 102 písm. i) ústavy predovšetkým záväzok generálneho prokurátora, spolupôsobiť pri výkone ústavou ustanovenej právomoci prezidenta republiky, a to aj bez nutnosti výslovného ústavného zakotvenia takého spolupôsobenia. Spolupôsobenie treba uskutočňovať v rozsahu a spôsobom, ktorý umožňuje (vytvára podmienky) na reálne uplatnenie ústavnej právomoci prezidenta republiky, upravenej v čl. 102 písm. i) ústavy. Súčasťou takého spolupôsobenia je poskytnutie trestných spisov prezidentovi republiky, ako aj realizácia jeho rozhodnutia zastavením trestného konania.“

Výkladové uznesenie sa týkalo udeľovania amnestií a milostí, okrem iného aj vo forme abolície (oprávnenie nariadiť, aby sa trestné konanie nezačínalo alebo aby sa v ňom nepokračovalo), čiže oprávnenia predstavujúceho súčasť systému brzd a protiváh medzi mocenskými orgánmi rôznych druhov moci.

18. Z najnovšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu možno pripomenúť uznesenie sp. zn. PL. ÚS 3/2024 z predbežného prerokovania návrhu na začatie konania, konkrétne body 137 a 139. Ústavný súd v ňom jednoznačne konštatoval: „V podmienkach ústavného systému Slovenskej republiky platí všeobecná povinnosť štátnych orgánov na vzájomnú spoluprácu... Táto zásada ako súčasť ústavného princípu právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy) zahŕňa rešpekt k základnej kompetenčnej a hodnotovej orientácii ústavného poriadku, rešpektovanie ústavou vymedzeného postavenia, úloh a kompetencií jednotlivých ústavných orgánov vrátane úloh a kompetencií ústavného súdu, a to aj pokiaľ ide o poskytovanie adekvátnej súčinnosti či úpravu vlastného postupu v záujme rešpektovania účinného výkonu právomoci iného orgánu verejnej moci vrátane ústavného súdu. Ak z ustanovenia čl. 125 ods. 6 ústavy vyplýva požiadavka zverejnenia rozhodnutia ústavného súdu v zbierke zákonov, ktorá je predpokladom efektívneho a účinného výkonu právomoci ústavného súdu vyplývajúcej z čl. 125 ods. 2 ústavy, potom zo zásady vzájomného rešpektovania sa a spolupráce medzi orgánmi verejnej moci v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyplýva ministerstvu spravodlivosti s prihliadnutím na § 13 ods. 6 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a osobitne ministrom spravodlivosti (§ 4 ods. 1 uvedeného zákona) ústavná povinnosť zabezpečiť zverejnenie rozhodnutia ústavného súdu tak, aby nedochádzalo k mareniu výkonu jeho právomoci pri ochrane ústavnosti.“ Oprávnenie ústavného súdu z predmetnej veci je opäť príkladom uplatňovania systému brzd a protiváh medzi mocenskými orgánmi rôznych druhov moci, pričom ústavná zásada spolupráce bola použiteľná.

### III.

#### **Spojenie implicitnej ústavnej normy a ústavnej zásady spolupráce**

19. Z už uvedeného podľa môjho názoru vyplýva, že podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi predstavuje oprávnenie, ktoré prezidentovi patrí *ex constitutione*, pričom ústavná zásada spolupráce je v tomto vzťahu aplikovateľná. Napriek tomu sa možno stotožniť s právnym názorom generálneho prokurátora, že prezident nie je oprávnený vykonávať plošnú kontrolu jeho rozhodovacej činnosti iba podľa svojho vlastného uváženia. Prezident by bol povinný riadne preukázať, že poskytnutie požadovaných údajov by bolo pre podanie návrhu nevyhnutné. Kľúčovým by bolo ustálenie obsahu spojenia „riadne preukáže“.

20. Za riadne preukázanú by napríklad nebolo možné považovať žiadosť o poskytnutie súčinnosti, ktorej obsahom by bolo sprístupnenie rozhodnutí generálneho prokurátora iba z ľubovôle hlavy štátu. Nadväzuje sa tým na požiadavku ústavnej rovnováhy prepojenú vo veci sp. zn. PL. ÚS 16/95 s ústavnou zásadou spolupráce ústavných orgánov a ústavným princípom zákazu svojvôle, ktorý sa uplatňuje na každého verejného činiteľa. Požiadavka ústavnej rovnováhy a zásada ústavnej spolupráce majú byť postavené na ústavnom dialógu a v prospech verejného záujmu, nie na rivalite a partikulárnych (politických) cieľoch. Ako ústavný súd uviedol vo veci sp. zn. PL. ÚS 2/2023,

disciplinárna zodpovednosť, okrem iného aj prokurátorov, musí naplňovať princípy demokratického a právneho štátu, čo znamená, že nemôže byť nastavená tak, aby mohla byť zneužitá na iné účely, napríklad v politickom boji alebo na súkromný účel či prospech. Všetci rozhodujúci ústavní aktéri musia rešpektovať základnú kompetenčnú a hodnotovú orientáciu ústavného poriadku. Ústavný súd už v minulosti zdôraznil, že medzi nimi nie je priestor na rôzne formy zneužitia práva. Medzi relevantnými aktérmi musí prevládať dôvera v ústavný systém (PL. ÚS 95/2011, 11. bod).

21. Riadne preukázanie žiadosti adresovanej generálnemu prokurátorovi by muselo mať oporu v čl. 101 ods. 1 druhej vete ústavy, t. j. v ústavnej povinnosti hlavy štátu zabezpečovať svojim rozhodovaním riadny chod ústavných orgánov, v spojení s prvkom objektívnosti. Za riadne preukázanie by preto nebolo možné považovať napríklad žiadosť postavenú iba na subjektívnej interpretácii všeobecne záväzných právnych predpisov ústavným orgánom, ktorý síce je priamo volený, avšak ústava mu v nadväznosti na tento spôsob kreácie vlastnosť nezávislosti nepriznáva.

22. Naopak, prvok objektívnosti by mohol byť prítomný napríklad vtedy, ak by hlava štátu preukázala nesúlad medzi právnym názorom generálneho prokurátora vysloveným v konaní pred orgánom verejnej moci, ktorému ústava priznáva vlastnosť nezávislosti, a právnym názorom takéhoto orgánu verejnej moci v tom istom konaní. Nesúlad by mohol byť preukázaný aj citáciou z odôvodnenia aktu tohto orgánu. Pri orgánoch verejnej moci, ktorým ústava vlastnosť nezávislosti nepriznáva, ešte nesúlad v právnych názoroch nemusí znamenať, že právny názor generálneho prokurátora je nesprávny. Príkladom by bolo vyslovenie právneho názoru generálneho prokurátora v medzirezortnom pripomienkovom konaní.

23. V tejto súvislosti ale považujem za nevyhnutné osobitne zdôrazniť, že konflikty vyplývajúce z odlišných právnych názorov v zásade nemôžu byť riešené disciplinárnym postihom (PL. ÚS 97/07, PL. ÚS 2/2023). Pri ústavno-konformnom výklade zákona v demokratickom a právnom štáte existuje principiálny rozdiel medzi posúdením rozhodnutia orgánu verejnej moci ako vecne nesprávneho a medzi uplatnením disciplinárnej, prípadne trestnej zodpovednosti voči osobe disponujúcej predmetnou, pri rozhodovaní použitou právomocou, ktorá môže byť vyvodzovaná len skrz preukázaný manipulačný úmysel (m. m. pozri 65. až 68. bod z odôvodnenia nálezu IV. ÚS 271/2023).

24. Prezident by preto pri takomto chápaní vzájomného vzťahu mal podľa môjho úsudku už pri podávaní žiadosti o poskytnutie súčinnosti disponovať legitímnym podkladom, na ktorom je žiadosť postavená. Takto podloženú žiadosť by nebolo možné považovať za plošnú kontrolu rozhodovacej činnosti. Pokiaľ by prezident preukázal nesúlad medzi právnym názorom generálneho prokurátora vysloveným v konaní pred orgánom verejnej moci, ktorému ústava priznáva vlastnosť nezávislosti, a právnym názorom takéhoto orgánu verejnej moci v tej istej veci, potom by bola spätná väzba podaná takýmto orgánom verejnej moci. Nesúlad medzi právnymi názormi by nevyslovil „iba“ prezident. Naopak, k plošnej kontrole rozhodovacej činnosti generálneho prokurátora by sa mohol blížiť prístup, ak by prezident požadoval od generálneho prokurátora rozhodnutia iba na báze subjektívnosti, a tie by sa snažil podrobiť prieskumu nezávislým orgánom. Možno sa preto vo výsledku stotožniť s generálnym prokurátorom v časti, v ktorej odmieta „lovenie“ dôkazov pre účely disciplinárneho stíhania od generálneho prokurátora, a to v situácii, keď hlava štátu nedokáže pri žiadosti o poskytnutie súčinnosti preukázať legitímny podklad, pretože

vtedy sa jej konanie dostáva mimo ústavnej rovnováhy a zásady ústavnej spolupráce a predovšetkým čl. 101 ods. 1 druhej vety ústavy.

25. Pokiaľ by medzi generálnym prokurátorom a prezidentom existoval spor v tom, či orgán s ústavne priznanou vlastnosťou nezávislosti identifikoval už uvedený nesúlad, potom by generálny prokurátor nevyhovenie žiadosti hlavy štátu náležite zdôvodnil. Dôvody nevyhovenia by nesmeli byť svojvoľné. Možno pritom pre úplnosť doplniť, že ak by medzi generálnym prokurátorom a hlavou štátu prípadne existoval spor týkajúci sa toho, či dôvody uvádzané generálnym prokurátorom sú alebo nie sú svojvoľné, potom by bol k dispozícii ako arbiter najvyšší správny súd v zmysle čl. 142 ods. 2 písm. c) ústavy.

#### **IV. Záver**

26. V rozhodovacej činnosti ústavného súdu, ale aj v právnej doktríne je zaužívané nazývať súbor všeobecne záväzných pravidiel najvyššieho stupňa právnej sily pojmom „ústavný systém“. Tento systém by zo svojej podstaty nemal byť nelogický. Obávam sa, že dobre mienený prístup zvolený v disentanovom náleze v duchu tézy *„kompetenčné otázky sa majú rozhodovať konzervatívne, nie expanzívne ako ľudské práva“* kontrastuje nielen s citovanou vlastnou judikatúrou ústavného súdu, ale aj so systémovým chápaním ústavných noriem. Dokazuje to aj presvedčenie prítomné v disentanovom náleze, že návrhové oprávnenie prezidenta sa môže stať nerealizovateľným (bod 63 odôvodnenia). Ústavný súd pritom podľa môjho názoru nestál iba pred dvoma možnosťami (nerealizovateľnosť návrhového oprávnenia prezidenta verus široká informačná povinnosť generálneho prokurátora), lebo k dispozícii bol aj už načrtnutý prístup vychádzajúci v ústrety požiadavke ústavnej rovnováhy.

27. So systémovým chápaním ústavných noriem zároveň osobitne kontrastuje novozaložený výklad ústavnej zásady spolupráce. Tá totiž nemá iba jednosmerný charakter. Aplikuje sa v ústavnom systéme ako celku, nielen vo vzťahu hlavy štátu a generálneho prokurátora. V konkrétnych situáciách môže pod vplyvom ústavnej zásady spolupráce vzniknúť povinnosť konať aj pre hlavu štátu. Nemožno preto tvrdiť, že z jej existencie má osoh vždy len jeden ústavný orgán. Vo výsledku z nej má mať osoh autor ústavy, ktorým je ľud.

**V Košiciach 20. novembra 2024**

**Miloš Maďar  
sudca**